

Golubnjača u Koljanima

Golubnjača u Koljanima - Sjeverni ulaz. Foto: Goran Rnjak

Goran Rnjak

Speleološki odsjek HPK Sv. Mihovil, Šibenik

Jama Golubnjača nalazi se na području sela Koljana kod Vrlike, sa sjeverne strane Peručkog jezera uz cestu koja vodi u zaseok Perkovići i predio Dinare zvani Modraš. Ima dva ulaza koji su međusobno udaljeni 13 m. Ulazi su jamski i dimenzije im iznose 4 x 2 m i 4 x 4 m. Južni ulaz udaljen je tek par metara od ceste pa jamu ljudi nerijetko koriste kao odlagalište otpada. Najjednostavniji pristup do jame je iz smjera Vrlike, preko Podosoja, Vinalića i Ježevića. Skretanje s glavne ceste za zaseok Perković je neposredno prije spomenika izrađenog mozaik tehnikom, iz vremena Drugog svjetskog rata i kraja asfaltirane ceste te početka makadamskog puta koji dalje vodi preko Dabra, Laktaca i Bitelića za Sinj.

HTRS96 koordinate ulaza u jamu su:
X 500260
Y 4860535
Z 483 m.n.m

Ulaz u jamu poznat je generacijama speleologa pa ga u popisu speleoloških objekata spominje još Umberto Girrometa 1923. godine. Jama u to vrijeme nije istraživana, međutim istraživanje su 1980-ih proveli članovi SO Mosor, ali su rezultati tih istraživanja zagubljeni. Jamu 2005. godine posjećuju članovi SO Željezničar, ali po dolasku na dno uviđaju velike količine komunalnog otpada, životinjskih strvina i minsko-eksplozivnih sredstava te izlaze iz jame bez da su izradili nacrt i do kraja proveli istraživanje.

Jamu ponovo posjećuju 2008. godine članovi SO Mosor (Rnjak 2008), ali s obzirom na pločicu postavljenu na ulaz (01-0126) jamu ne crtaju već se, vođeni mišlju da je taj dio posla već obavljen, samo spuštaju i izlaze zaprepašteni količinom otpada. Konačno se za dovršetak posla i izradu nacrtu odlučuju Nikola Hanžek i Goran Rnjak te 20.04.2016. ponovo posjećuju jamu.

Spuštanje u jamu i postavljanje je izvedeno na sjeverni ulaz, odnosno na ulaz udaljeniji od ceste u nadi da je tamo manje smeća. Za postavljanje jame potrebno je oko 100 m užeta te 10 sidrišnih kompleta, gurtina i dvije zamke. S obzirom na to da su Golubnjaču tijekom godina

posjećivale i opremale razne ekipe speleologa, u jami se može naći mnogo sidrišta svih vrsta, ali i stanja. Neki sukus bi bio da je postavljena kombinacijom spit i fix sidrišta, uzевši u obzir da su fixevi i Ø8 i Ø10 mm. Morfološki gledano, radi se o koljenastom speleološkom objektu s dvoranom dimenzija 30 x 7 m na dnu. Na ulazu u jamu raste manje stablo koje ujedno služi i kao prirodno sidrište za ulazak u vertikalnu.

Dubina jame je 68 m, ukupna duljina svih istraženih kanala iznosi 100 m, a tlocrtna duljina je 55 m. Na ulazu je davnih dana postavljena pločica s oznakom 01-0126, a evo da bi se priča zaokružila, jama je dobila i nacrt.

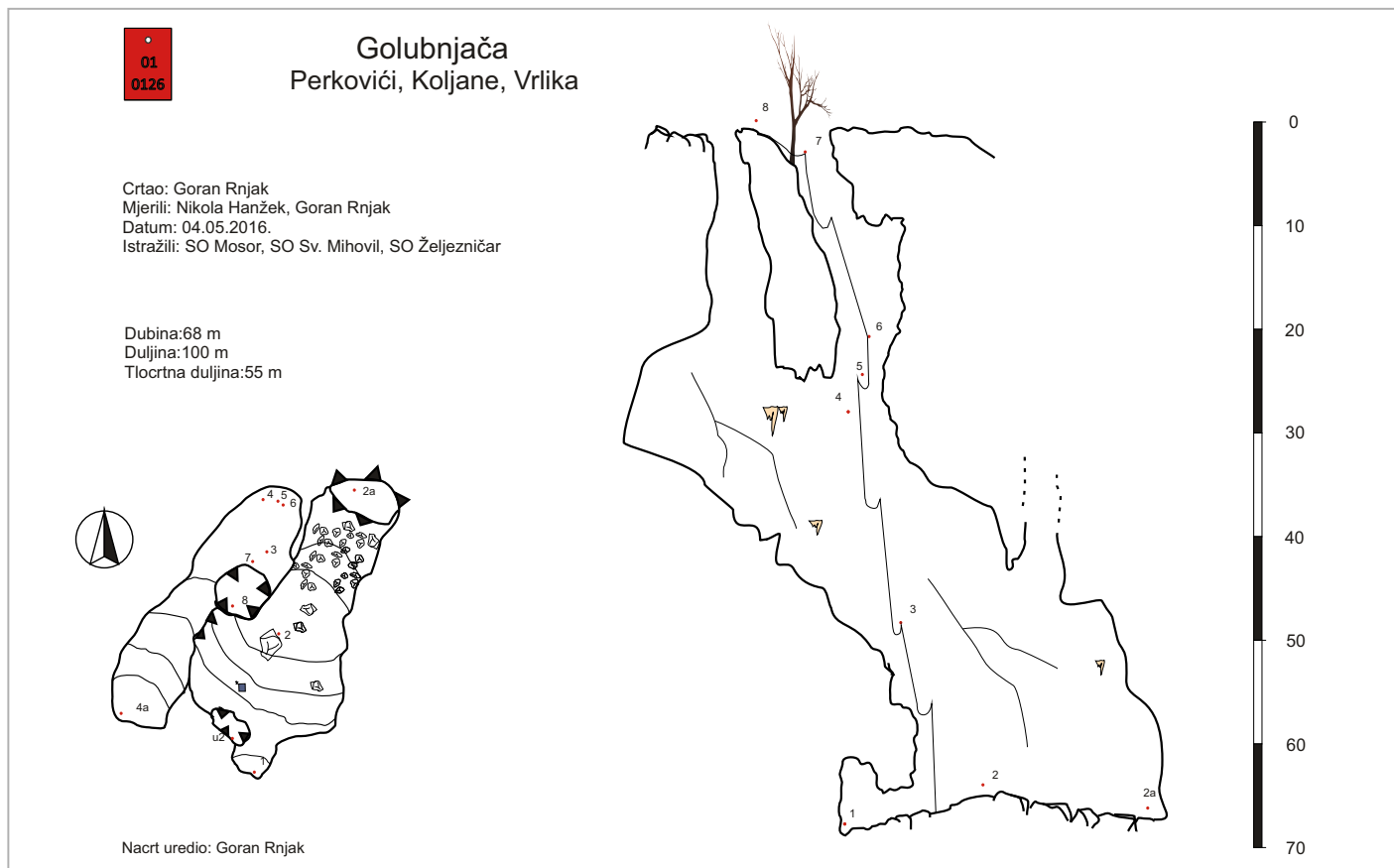
Dno jame prekriveno je otpadom svih vrsta te je kretanje po samom dnu izrazito opasno i neugodno. Glavnina otpada nalazi se ispod južnog ulaza, odnosno ulaza bližeg cesti, ali ga ima i po ostatku jame. Jama je u prijašnjim napisima nazivana i Jama s pločicama, što proizlazi iz činjenice da je u nju ubačena veća količina automobilskih registracijskih oznaka iz brojnih gradova biše Jugoslavije. Zub

Karta područja s označenim položajem jame Golubnjača

Dno jame prekriveno otpadom. Foto: Goran Rnjak

vremena učinio je svoje pa je velika većina tablica propala ili oštećena. Veliki broj strvina također prekriva dno jame, a unatoč činjenici da MES nisu uočena ne smije se isključiti mogućnost njihovog prisustva među svim ostalim smećem.

Unatoč smeću, jamu nastanjuju golubovi koji se gnijezde i do 30 m dubine unutar sjevernog ulaza.

Osnovni rezultat cijele priče je izrađeni nacrt te kraj jedne trakavice s istraživanjem jame, koja traje već godinama.

Opći dojam je činjenica da ova Golubnjača nije ugodna za posjećivanje i boravak speleologa iako bi se u njoj još moglo istraživati. Poznate perspektive za buduća istraživanja nisu velike, ali ih ipak ima. Prvenstveno treba ući na južni ulaz i pogledati postoji li možda još neki prolaz tamo prije ulaska u veliku dvoranu na dnu. Zatim ostaje mogućnost penjanja i priječenja u donjem dijelu sjeverne vertikale iako se svi primijećeni prolazi vjerojatno spajaju. Na žalost, neugodan miris i otpad u jami takvu su aktivnost tijekom svih dosadašnjih posjeta učinili

nemogućom.

Za sada se možemo svi skupa samo nadati nekim boljim vremenima.

Literatura

- Rnjak, G. (2008): Špilje i jame oko Peručkog jezera, *Subterranea Croatica* 10: 18-22.
- Girrometa, U. (1923): Jame i pećine Srednje Dalmacije, *Glasnik geografskog društva*, svezak 9: 95-120.

Golubnjača Cave at Koljani

The entrance to the cave has been known to generations of speleologists, and as such was mentioned in Umberto Girrometa's cave catalogue of 1923. The cave had not then been explored. However, in the 1980's members of the Speleological Section HPD „Mosor“ explored the cave, but all records of that exploration have subsequently been lost. Speleological Section HPD „Željezničar“ went inside the cave in 2005. when they encountered large quantities of municipal waste, animal carcasses and explosive devices causing the team to decide to exit the cave without a cave survey or exploring it fully. In 2008, members of the Speleological Section HPD „Mosor“ decided to visit the cave once more. They explored the cave but since they encountered a plate (01-0126) marking the cave, yet again they did not make a survey, reasonably assuming that it had already been done. The explorers were again shocked by the amount of waste that had been dumped there. Finally, on April 20, 2016, Nikola Hanžek and Goran Rnjak visited the cave again and made a complete cave survey.